

Canso Canso

d'en Pere III. Rey d'Aragó y Compte

de Barcelona.

Canso

---

per en Jph Amelliv.

Canso

Amelle
Riera
Castro
Kiser
Allentara
Girbal
Botet
Guitera
Puyot
Panguea
Diaz
Bellier
Quintan

00000

00000

Canço

d'en Pere III. Rey d'Aragó y Compte
de Barcelona.

No vinch nobles Senyoras - are à cantar
D'amor y gelosia - los mil afany;,
L'amor que jo 'n tenia - n'es afinat,
Supins de gloria y guerras - vaig à trovar.

N'era de Barcelona - Pere lo grant
Compte noble, magnanim - que ab lo seu bras
De llorens y de palmas - mes ne guanyà
Que en las costas d'Epanya - creyen enguany.
D'Aragó lo seu regne - n'an netejat
Dels sarraïns que 'n Jaume - son pare amat
La aterra en cent batallas - sempre triunfant;
Perque ^{en} Pere comana - d'almogabars

Una colla que porta - per tot lo espant.

Sent petita la terra - que n'ha bevetat
Per darli tanta glorià - com vol guanyar
A solixent un dia - porta lo esguart.

En que de glorià n'ere - va assedegat
I per tot arreu cassa - ahont apagat
Una sed que diriam - sed d'gegant.

En lo terrat prenia - de son palau
La fresca que calmanne - calor del cap
Lo lleveix li portaba - de dintre l'mar.

Ju' tingues una esquadra, va mormolant,
De ben aparelladas - llangeras mans,
Com lo lleveix que sufa - fresch y suau!
Cal que un jorn jo la tinga - per Cristo nat,
Y la tindré si ara - m'hu poso al cap.

En sa cambra se n'entra - determinat,
I ab veu que denotava - saber manar
Diu al patge, que vinguià - llest lo escribà"
Compareix desseguida; - sota lo bras
Un pergami portaba - tot cargolat,
Y una ploma trempada - mostra en la mar,

2.
„Escrigau, digué u' Pere - Es voluntat
Del senyor Rey, que guardi - Deu & tot mal,
Que en son servey estiguian - ave empargats
En lo gran & Valencia - port d'Alacant
Salou y Barcelona - los catalats,
Justos y mestres d'aiga - al endemà
De rebres estas lletres, vaja sellant
E'l pergamí donau-me - que vull firmar.
Que se aterrian los vours, - pins y albes blancs,
De tots los meus dominis - senyoriàls;
Allistau desseguida - la gent & mar,
Provehiu & queorures - farinas, blat,
Tots los enginys & guersas - feu reparar,
Puig las naus que in conuenen - naus & seràn!

En Sicilia regnaba - un Rey gabaig,
Carlos d'Argon li deyan - era un maleat,
Sang a' torrents lo indigne - feu derramar
Ans ^{no} & puja' en lo trono - & sang tacat.
A l'ovado despulla - y a' son infant
Fu' en l'ovadi li dituen -, desgraciàt!
Un Espanol l'ampara - & sang reyal,

De don Alfons lo sabè - n'era germà?
Sent Espanol n'és noble - y es molt honorat,
Un jorn els dos probaren - e recobrar
La corona que l'altre - porta en l'cap.
Vol Deu aquesta volta - que derrotats
Los Espanols ne quediam - per los gabats.
En Conradi l'encala - d'un catafalch
N'puja per morir - pobre! a las mans
D'un butxí que mançiga grossa destrach.
També mor la madastra - mor un germà
D'en Manfredi li deyan; - corra la sang
De n'Enrich de Castella - si n'és un mar
La que n'raja per mora - de aquell malvat!!!
D'en Conradi se conta - qu'ans d'afinar
Al mitx dels qu'el guay taban - tirà l'eu quant
Ay Jesus quina cosa - que succedirà?
E aquell quant qui designa? - sols Deu ho sap.

Una germana queda - molt lluny està
Ab lo fill del Rey Paume - se va casar.
Na Constança li deyan; - quant ho sabrà
No mancarà qui vengrà - als seus germans.

3
A l' Aragó n' arriba - determinat
En una nau llanguera - un cert Joan
Qui en Pròcida li diuen, - home agraviat
En lo que mes estima - qui d'honra sap.
La muller y sa filla - va' atropellar
Aquell indigne Carlos - ja ho pagará!
Un cert Consado Lancia - li ja' contat,
Y ab ell Roger & Lauria - també ha arribat,
D'ahont venen, y que portan - ja se sabrà....
De Sicilia fugiren - expatriats.
Portan sed de vengansa, - casco en l' cap,
Armadura & ferro, - daga en la mà,
Y un cor que no s'apayma, - vengansa havian.
Portan un altre cosa - per entregar
A n' en Saume y n' fere, - Negat & sang.
De n' consadi qu'afinà; - portan l' quant.

La esquadra del Rey Pere - varada està,
Ja la gronxan las onas - pe'l mitx del mar.
Ahont iá' aquella esquadra - ay, ningú ho sap!
Te sent cinquanta velas - quin goig que fan!
Las banderas ab quatre - barras & sang.

Uns Sihinuen que va a l'africa, - vaja s'hi va.
Si un Rey d'aquella costa - pel seu germà
Tem, si algú l'ajuda, - ser destronat!

Contan que uns certs misatges - varen anar
a dir a n'el Rey Carlos - que s' despertés,
Perquè la nebulada - sobre 'l seu cap
Descarregar podria - la tempestat.

"Ja coneix a n' en Pere, - va contestar
que n' té falsang perversa - la voluntat;
Mes que val lo seu regne! - q' a mi que m' fa!
May lo petits privaven - de son als grans."

S'era un dia terrible - trenta d' Mars,
A las vespras anavan - a l' Esprit Sant
Una colla d' joves - palermitans.

Ab germanas y aimadas - tot festejant,
Van cançons de alegrías - sempre cantant,
Uns francesos ne troban - eren soldats
qui els regitran sens modor - dels peus al cap.
Ja vull a la quimera - l' encesa sang,
Ja las dagues passant ne - van de mà en mà,
Ja 'l carní a la ira - ne va pintant
Los uns devers als altres - tots los semblants.

Un soldat & provença - la honestitat
De una noya atropella - "morí 'l gabatx",
Cridant cent veus, tot d'una - y 'l soldat cau,
Puig contra de ell i aigües - trenta punyals.
Jesus quin rabombori! - quin soroll fan!
A Palermí; que hi passa? - n'án degollat
Ab uns buells terribles - dos cents soldats.
Aqui deu n'arrosegan - palermitans!
"Sou homens o son tigres?" - ay i prove n'hi ha!
Las llansas, las espasas - a fins los pals...
Cap arma te sossega - sempre matant!
La cap soldat ne queda - Los menestrals
L'un cau darrera l'altre - si son gabatx.
La las cases n'escalen - fins als terrats;
La la sang ne gotega - per las canals;
Mes, ay! ja no degota - que surt a veig.
Las campanas al aire - sempre ne van...
Quins crits, temps!... n'espordan - mes degollats!
Ara un carro ne passau - n'erán cristians!
Que veig! fins una dona - n'án estessat...
Horror! puig també cabuen tendres infants!

Ab uns odols horribles - sento cridar:
"No'n queda un per contactar - myra l'gabaig
I del dilluns de pasqua - sicilians,
Que recordi tas despras - despras de sang,
La fansa que volia - feros esclaus."
Com lo tros que s'allunya - ja va'mimbant
Aquell gran rebombori - del poble armat,
Y a la llum de la lluna - se veu passar
~~prop dels difunts que jahan - ensimbeltats~~
Un frare franciscano - que i va parant,
Prop dels difunts que jahan - ensimbeltats.
als quaxta d'est modo... - sembla un chacal
Que anés de carn humana - sempre a famat.
Del habit se despulla - que'l disfressa
Per poguer aquella obra - portarne a cap.
Ab esglay lo contemplan - n'es en Joan
De Pròida que un dia - fou agraviat
En lo que mes estima - qui d'havia sap.
La muller y sa filla - va atropellar
Aquell indigne Carlos - ja ho va pagant!
Se segueix tota l'ibla - la capital...
Vint y vuyt mil francesos - son degollats.

Pertot l'excit & pausa - va per lo fanchi;
Mentres que al aire vola - de la ciutat
La bandera que usada - fou per molts anys.

Que ja lo Rey en Pere² - sempre lluytant,
A l'afria n'arriava - totas sas naus,
Desembarcant goipors - los catalans,
Que als sarraïns ne venian - en cent combats.
Al Rey una embaijada - ne va arribar:
La componan los nobles - sicilians.
La corona li ofrecien - tot demanant
Per anar a la verge - & Montserrat,
Que voli a sostenirlos - en son afany.
Molt desitjant lo Rey - seu ja pregat,
L'hi pensa y ho consulta, - temps va passant.
Quant l'hora es arribada - se llansa al mar,
Y a Trípani n'arriba - qui guanyara²
Evers Palermu marcha... - Ja la ciutat
Que visqui'l Rey! l'hi crida - y al endema
ocupa tota talam - Palau Regal.
Molt prest ja ne comensan - almogabars

La feyna mes aguada - que es lo lluytar,
Lo sol y la serena - als hi han torrat
La cara, y tots ne semblan - uns condemnats,
Los cabells son com borras - puig no passia
Ja mesos una pinta - per aquells caps.
Las robas son de cuyro - com son calvat,
Blanques y no perayres - hi fan son gueny.
Las tan la llansa curta - puig lo seu bias
Las armas no vol llergas - com los cobarts.
Qui sap com l'extranaren! ay! estassats
Deixan deu mil francesos - ben abiat.
Que ho diguin d' Messina - los ciutadans,
Que ho diguin el Rey en Carlos - que i va escapar
Deixant ple d' vergonya - llivre lo camp.
Haurà victoria en Pere - dintre del mar,
Com ni'n donia la terra - de sang fumant ..
Te vuy tanta galeras - lo seu rival;
Vint y dos sols ne tenen - los catalans.
No hi ha por, pus lasmana - Pere Guerratt.
A Sicòtera espera - ben confi'at
En Carlos a'n en Pere - vaja un brau mal!

Cuatre voltes me porta - n'és del gabaiç
La esquadra aparellada - en llyta à entrar.
Ab un vent favorable - la nostra via,
Fet humbo à Niótera^{cap} - sempre avançant.
Uns daufins la acompanyan - tots platejats,
Y unas blanques gabinas - la van rotllant.
Lo Francés la divisa - molt ben armat,
En ordre & batalla - ja s'va formant;
Inverteixen los nostres - que j'hau pregat
A nostri' amo y sa Mare - y a tots los sants.
Els de Pisa y de Génova - y els provençals
Vivan l'hestor & bordo - com uns cobarts,
Arangó ja'ls dispersa - á la endevant!
La victoria n'és nostra - per terra y mar.
Cuarenta sinch galeras - n'em agafat.
Y ademés trenta barcos - ben carregats....
Serem d'Italia' ls amos - si' Catalans!
Que barbateixi en las tor - diguent que'm fa'v
Ay! els petits ne privan - & son als grans,
Quant los petits ne tenen - un cor & brau!

Oh Italia' en que s'hi terra - de Deu la mà;

Paradis en la terra - bressol del art,
Las donas son hermosas - y ab son esguart
Tot lor queda al guaytarlos - sempre enuisat.
D'un Anyou te guanyarem, qui te predra?"
Un Anyou que de França - deura arriuar.
Aquell se deya a Carlos - l'altre's disia
En Felip quint... tal volta - voldra venjar
Son llinatje d'agraois - dels Catalans!...
